

## 1 Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** SR-100
- **Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Support Filament for Stratasys®, Inc. FDM™ Modeler
- **Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**  
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000  
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070  
Eden Prairie, MN 55344  
USA
- **In Europe:**  
  
C.S.B. GmbH Tel.: +49-2151-6520860  
Parkstraße 29 Fax: +49-2151-6520869  
D-47829 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de  
Germany
- **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** [sdb@csb-online.de](mailto:sdb@csb-online.de)
- **Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produktsikkerhet
- **Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale

## 2 Viktigste faremomenter

- **Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC bortfaller**
- **Klassifiseringssystem:**  
Produktet må ikke merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almenne direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.
- **Etikettelementer**
- **Merking i.h.t. E0S-direktiver:** De sikkerhetstiltak som er vanlige i omgang med kjemikalier skal overholdes.
- **Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

## 3 Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse:**  
Blanding av:  
Akrylpolymerer
- **Farlige innholdsstoffer:** bortfaller

## 4 Førstehjelpstiltak

- **Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjon:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.
- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **etter hudkontakt:**  
Vask godt med vann og sepe.  
Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.

(fortsatt på side 2)

NO

**Handelsnavn: SR-100**

(fortsatt fra side 1)

Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.

Tilkall lege straks.

**· etter øyekontakt:**

Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

**· etter svelging:**

Rinse mouth with water.

Ved illebefinnende, kontakt / tilkall lege.

**· Henvisninger for legen:**

· **De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· **Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

**5 Tiltak ved brannslukning****· Sløkkemiddel****· Egnede slukningsmidler:**

CO<sub>2</sub> slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.

· **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle.

**· Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**

Under brann kan det frisettes:

Smoke

Kullmonoksyd (CO) og kuldidioksyd (CO<sub>2</sub>)

Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.

Aldehyder

**· Informasjon vedr. brannbekjempelse**

· **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.

**· Ytterligere informasjoner**

Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

**6 Tiltak ved utilsiktet utslipp****· Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**

Bruk av åpen ild forbudt.

Unngå innånding av støv

Unngå berøring med øynene.

· **Miljøvernetiltak:** Forhindre at større mengder av produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.

**· Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**

Ta opp mekanisk.

Oppsamlet materiale bortskaffes forskriftsmessig.

**· Henvisning til andre avsnitt**

Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.

Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.

Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

**7 Håndtering og oppbevaring****· Håndtering:****· Forholdsregler for sikker håndtering**

Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.

Støv må ikke innåndes.

Unngå kontakt med øynene

Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.

· **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.

(fortsatt på side 3)

NO

**Handelsnavn: SR-100**

(fortsatt fra side 2)

- **Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.
- **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**  
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.  
Beskyttes mot luftfuktighet og vann.
- **Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

## 8 Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**  
Følg alle arbeidsplass grenser for støv.
- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**  
Unngå berøring med øynene.  
Unngå lengre og intensiv hudkontakt.  
Unngå innånding av støv  
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:** Ved sikker overholdning av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.
- **Håndvern:** Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.
- **hanskemateriale**  
Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent.
- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**  
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyevern:** Vernebrille
- **Kroppsvern:** Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelsesdrakt.

## \* 9 Fysiske og kjemiske egenskaper

- **Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**
- **alminnelige opplysninger**
- **Utseende:**  
**Form:** Filament  
**Farge:** brun
- **Lukt:** svak, karakteristisk
- **Lukterskel:** ikke bestemt
- **pH-verdi:** ikke anvendelig
- **Tilstandsending**  
**Smeltepunkt/smelteområde:** ikke bestemt  
**Kokepunkt/kokeområde:** ikke bestemt
- **Flammepunkt:** ikke bestemt
- **Antennelsestemperatur:** > 400°C
- **Spaltningsstemperatur:** > 200°C

(fortsatt på side 4)

-NO

**Handelsnavn: SR-100**

(fortsatt fra side 3)

· <b>Selvantennelighet:</b>	Produktet er ikke selvantennelig.
· <b>Ekspløsjonsfare:</b>	Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig.
· <b>Ekspløsjonsgrenser:</b>	
<b>nedre:</b>	ikke anvendelig
<b>øvre</b>	ikke anvendelig
· <b>brannfremmende egenskaper</b>	Ikke klassifisert som brannfremmende
· <b>Damptrykk:</b>	ikke bestemt
· <b>Tetthet:</b>	Ikke bestemt
· <b>Løslighet i / blandbarhet med</b>	
<b>Vann:</b>	uløselig i kaldt vann løselig i varmt vann
· <b>Viskositet:</b>	
<b>dynamisk:</b>	ikke anvendelig
<b>kinematisk:</b>	ikke anvendelig
· <b>Annen informasjon</b>	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

## 10 Stabilitet og reaktivitet

- **Reaktivitet**
- **Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**  
Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.  
Unngå støt, gnidning, varme, gnister, elektrostatisk oppladning.  
Temperaturer over 200°C
- **Mulighet for farlige reaksjoner**  
Ved oppvarming utover spaltningpunktet består mulighet for frisetting av toksiske damper.  
Produktet er ikke støvekspløsjonsfarlig slik det leveres; tilsetning av finstøv kan dog føre til støvekspløsjonsfare.
- **Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Farlige nedbrytningsprodukter:**  
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO<sub>2</sub>)  
Mulig i spor.  
Kullvannstoffer  
Kvelstoffoksyder (NO<sub>x</sub>)  
Organic acids  
Acrylmonomeres, Acrylcompounds  
Alcohols  
Aldehyder

## 11 Opplysninger om helsefare

- **Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med støvpartikler
- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med støvpartikler
- **Sensibilisering:** Ingen sensibiliserende virkning kjent

(fortsatt på side 5)

-NO-

Trykkdato: 20.09.2012

revidert den: 20.09.2012

**Handelsnavn: SR-100**

(fortsatt fra side 4)

**· Ytterligere toksikologiske henvisninger:**

Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonen som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.

## 12 Miljøopplysninger

**· Giftighet**

- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Eliminasjonsgrad:** ikke bestemt
- **Virkning i miljøkompartimenter:**
- **Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjonen:**
- **Generelle informasjonen:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

## 13 Fjerning av kjemikalieavfall

- **Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Europeiske avfallslisten**  
Waste disposal key numbers from EWC have to be assigned depending on origin and processing. For that reason waste disposal key numbers different from that listed below may be possible.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

## 14 Opplysninger om transport

- |  |   |
|--|---|
| · <b>UN-nummer:</b>  |   |
| · <b>ADR, ADN, IMDG, IATA</b>  | bortfaller                                      |
| · <b>Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse</b>                                   |   |
| · <b>ADR</b>   | bortfaller                                      |
| · <b>ADN, IMDG, IATA</b>   | bortfaller                                      |
| · <b>transport fareklasser</b>   |   |
| · <b>ADR, ADN, IMDG, IATA</b>  |   |
| · <b>klasse</b>  | bortfaller                                      |
| · <b>Emballasjegruppe:</b>   |   |
| · <b>ADR, IMDG, IATA</b>   | bortfaller                                      |
| · <b>Særskilte forholdsregler for bruker</b>                                 | Ikke brukbar.                                   |
| · <b>Transport i bulk iht. annekset II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden</b> | Ikke brukbar.                                   |
| · <b>Transport/ytterligere informasjonen:</b>                                | Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger |

NO

(fortsatt på side 6)

Trykkdato: 20.09.2012

revidert den: 20.09.2012

**Handelsnavn: SR-100**

(fortsatt fra side 5)

**15 Opplysninger om lover og forskrifter**

- **Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Merking i.h.t. EOS-direktiver:**  
*De sikkerhetstiltak som er vanlige i omgang med kjemikalier skal overholdes.*
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Vannfareklasse: WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann**
- **Kjemisk sikkerhetsvurdering: En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.**

**16 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet**

*Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.*

- **Avdeling som utsteder datablad:**  
C.S.B. GmbH                      Phone: +49 - 2151 - 652086-0  
Parkstraße 29                      Fax: +49 - 2151 - 652086-9  
D-47829 Krefeld  
Germany
- **\* Data forandret i forhold til forrige versjon**

NO